

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग २ सत्र ३ राज्यशास्त्र (६०:४० स्वरूपाचा अभ्यासक्रम)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६ परीक्षा

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०२६ — २०२७ मध्ये एम. ए. भाग २ सत्र ३ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्याकरिता ६० : ४० च्या स्वरूपानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी दिलेले सर्व स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) **स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.**
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

MM 9 Theories of International Politics

- स्वाध्याय १: आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे आदर्शवादी सिद्धांत स्पष्ट करा?
- स्वाध्याय २: सत्ता संतुलन या संकल्पनेची चर्चा करा.
- केस स्टडी : आंतरराष्ट्रीय संबंधांमधील आदर्शवादी सिद्धांत, वास्तववादी सिद्धांत, मार्क्सवादी सिद्धांत, खेळ सिद्धांत आणि अवलंबित्व व परावलंबित्व सिद्धांत यांचे मूल्यमापन व विश्लेषण करा.
- भित्तीपत्रके: भारत, पाकिस्तान, अमेरिका, इंग्लंड इत्यादी विविध देशांच्या परराष्ट्र धोरणांवर एक भित्तीपत्रके तयार करा.

Assignment Question 1 Explain the Idealistic theory of International Politics.

Assignment Question 2 Discuss the concept of Balance of power.

Case Study Valuate and analyze the Idealistic Theory, Realistic theory, Marxist Theory, Game Theory, Dependence and Interdependence Theory in International Relations.

Poster: Make a poster on Foreign policies of the different state such as India, Pakistan, America, England etc.

MM 10 Indian Political Process

- स्वाध्याय १: राजकीय प्रक्रियेची वैशिष्ट्ये व प्रारूपाची चर्चा करा.
- स्वाध्याय २: राजकीय अर्थव्यवस्थेवर विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या प्रभावाची चर्चा करा.
- केस स्टडी : भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस, भाजप, शिवसेना, राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष, शेतकरी संघटना इत्यादी राजकीय पक्षांची रचना आणि धोरणे यांचे मूल्यमापन व विश्लेषण करा.
- भित्तीपत्रके: भारतातील जातिव्यवस्था आणि वर्गव्यवस्था यांवर आधारित एक भित्तीपत्रके तयार करा.

Assignment Question 1 Discuss the characteristics and models of Political process.

Assignment Question 2 Discuss the impact of science and technology on political economy.

Case Study	Evaluate and analyze the structure and policy of political parties such as Indian National Congress, BJP, Shivsena, Nationalist Congress Party, Shetakari Sanghatna etc.
Poster:	Make a Poster on Caste System in India and Class System in India.

MM 11 Comparative Politics

स्वाध्याय १:	तुलनात्मक राजकारणाचा आदर्शवादी दृष्टीकोनाची चर्चा करा.
स्वाध्याय २:	संघराज्यातील नवे प्रवाह स्पष्ट करा.
केस स्टडी :	तुलनात्मक राज्यशास्त्रातील आदर्शवादी दृष्टिकोन, मार्क्सवादी दृष्टिकोन, प्रणाली दृष्टिकोन आणि संरचनात्मक-कार्यात्मक दृष्टिकोन यांचे मूल्यमापन व विश्लेषण करा.
भित्तीपत्रके:	भारत आणि अमेरिका येथील संघीय व्यवस्था, तसेच युके (UK), अमेरिका आणि भारत यांच्या शासन-संरचना यांवर आधारित भित्तीपत्रके तयार करा.

Assignment Question 1 Discuss the idealistic approach of Comparative politics.

Assignment Question 2 Explain the recent trends in federalism.

Case Study	Evaluate and analyze the Idealistic Approach, Marxist Approach, System Approach and Structural Functional Approach of Comparative Politics.
Poster:	Make a Poster on Federal system in India and USA, Government Structures of UK, USA and India.

MM 12 Election Campaigning

स्वाध्याय १:	निवडणूक प्रचारातील राजकीय सल्लागाराच्या भूमिकेची चर्चा करा.
स्वाध्याय २:	निवडणूक प्रचारातील समाज माध्यमांची भूमिका स्पष्ट करा.
केस स्टडी :	आयएनसी (INC), भाजप (BJP), शिवसेना इत्यादी विविध राजकीय पक्षांच्या निवडणूक प्रचार रणनीतीचे मूल्यमापन आणि विश्लेषण करा.
भित्तीपत्रके:	समाजात मुद्रित माध्यमे (Print Media), इलेक्ट्रॉनिक माध्यमे आणि सोशल मीडिया यांच्या भूमिकेवर आधारित एक भित्तीपत्रके तयार करा.

Assignment Question 1 Discuss the Role of Political Advisors of election campaigning.

Assignment Question 2 Explain the role of Social media in election campaigning.

Case Study	Evaluate and analyze the election campaign strategy of different political Parties such as INC, BJP, Shivsena etc.
Poster:	Make A poster on Role of Print Media, Electronic Media and Social Media in the society.

ME 23 Indian Administration

स्वाध्याय १:	मध्ययुगीन भारतातील प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा
स्वाध्याय २:	तहसीलदारच्या अधिकार व कार्याची चर्चा करा.
केस स्टडी :	शासनातील पंतप्रधान, मंत्री, राज्यपाल आणि मुख्यमंत्री यांच्या भूमिकेचे मूल्यमापन करा.
भितीपत्रके:	जिल्हा प्रशासनावर आधारित भितीपत्रक तयार करा.
Assignment Question 1	Explain the Medieval Indian administrative system.
Assignment Question 2	Discuss the authority and functions of Tahasildar.
Case Study	Evaluate the Role of Prime Minister, Role of Ministers, Governor and Chief Minister in Government.
Poster:	Make the Poster on District Administration.

ME 29 Social Harmony and Peace

स्वाध्याय १:	जैन तत्त्वज्ञानातील अहिंसेचे तत्त्वज्ञान स्पष्ट करा.
स्वाध्याय २:	सयाजीराव गायकवाड यांचे बहुजन राष्ट्रवादावरील विचारांची चर्चा करा.
केस स्टडी :	उपनिषद, बौद्ध, जैन आणि भक्ती चळवळीच्या तत्त्वज्ञानाचे मूल्यमापन आणि विश्लेषण करा.
भितीपत्रके:	महात्मा गांधी, पंडित नेहरू, महात्मा फुले, छ. शाहू महाराज, सयाजीराव गायकवाड, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या तत्त्वज्ञानावर भितीपत्रके बनवा.
Assignment Question 1	Explain the Anhisa philosophy of Jainism.
Assignment Question 2	Discuss the Sayajirao Gaikwad's thoughts on Bahujan Nationalism.
Case Study	Evaluate and analyse the philosophy of Upanishads, Buddhism, Jainism and Bhakti Movement.

Poster: Make the poster on philosophy of mahatma Gandhi, Pandit
Nehru, Mahatma Phule, Chh. Shahu Maharaj, Sayajirao Gaikwad,
Dr. Babasaheb Ambedkar.
